

ACTIEPLAN RICHTING MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORDE BEDRIJFSVOERING 2019-2020

EN WAT DOEN WE MORGEN
VOOR LATER?

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Vanuit overtuiging	3
Verbeterkansen als vertrekpunt	3
Acties op vier sporen	3
De oogst van 2018	4
Zes duurzame resultaten	4
Drie geleerde lessen	5
Focus en koers voor 2019 – 2020	6
Focus	6
Koers	6

INLEIDING

Duurzaamheid. Het thema loopt als een groene draad door ons beleid en door ons werk. Duurzaam werken is de onvermijdelijke opdracht die we onszelf geven, als organisatie die vooruitkijkt en grote energie- klimaatuitdagingen aan de horizon ziet.

In 2017 ondertekenden we het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Uit het manifest volgde een actieplan: Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. In het plan stonden acties voor 2018, waarmee Wetterskip werkte aan drie duurzame hoofdambities:

- **Energieneutraal in 2025**
- **Klimaatneutraal in 2035**
- **100% circulair in 2050**

VANUIT OVERTUIGING

Bijna anderhalf jaar later hebben we een bijgestelde koers en een nieuw plan voor 2019 en 2020 opgesteld. Dit keer is niet alleen de 'verplichting' van het Manifest de basis, maar vooral onze overtuiging dat we structureel werk moeten maken van duurzaamheid. Zo geven we een duidelijke invulling aan het nieuwe coalitieakkoord: 'het gezamenlijk en doelmatig realiseren van de klimaatdoelstellingen'.

VERBETERKANSEN ALS VERTREKPOINT

In dit nieuwe actieplan kijken we eerst terug op het actieplan uit 2018. Hebben we gedaan wat we hebben afgesproken en hoe ver zijn we daarmee gekomen? Welke successen zijn behaald en welke lessen hebben we geleerd? De verbeterkansen zijn het vertrekpunt voor de bijgestelde koers en het nieuwe actieplan.

ACTIES OP VIER SPOREN

Deze nieuwe koers kent vier sporen. Per spoor hebben we concrete acties geformuleerd. Dit is hoe we de komende tijd werk maken van duurzaamheid. Hiermee geven we concreet invulling aan het nieuwe coalitieakkoord en 'gaan we doen wat we moeten doen'. Doe mee!

WETTERSKIPPERS AAN HET WOORD

'Wat ik versta onder maatschappelijk verantwoord werken? Samen met én voor de omgeving het waterbeheer voor de toekomst uitvoeren. Op een zo duurzaam mogelijke en toch betaalbare manier.'

Margit Akkerman,
energiecoördinator

'Wetterskip Fryslân is een van de grootste Friese opdrachtgevers. Met maatschappelijk verantwoord en circulair inkopen kunnen we onze eigen duurzame doelstellingen behalen én bedrijven stimuleren om diensten duurzaam te leveren en werkzaamheden duurzaam uit te voeren. Fossielvrij, circulair, lokaal en fairtrade. Honderd procent duurzaam. Vanaf nu!'

Arjan van den Hoogen,
senior adviseur
duurzaamheid

DE OOGST VAN 2018

Eind 2017: we stelden een duurzaam en ambitieus actieplan vast. Sommige acties uit dit MVI-plan sloten aan op lopende initiatieven, andere waren compleet nieuw. Na een jaar is de balans opgemaakt. Welke successen zijn behaald en welke lessen hebben we geleerd?

ZES DUURZAME RESULTATEN

1. Leer-werkbedrijf groenonderhoud

Maatschappelijk verantwoord inkopen betekent ook sociaal inkopen. In plaats van het groenonderhoud weg te zetten in de markt, hebben we samen met sociale werkplaatsvoorzieningen een leer-werkbedrijf opgezet: Grienskip. Hier leren en werken tientallen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ze kunnen zich bij Grienskip ontwikkelen, krijgen een opleiding en worden begeleid naar een betaalde baan.

2. Social Return on Investment (SROI)

Naast groenonderhoud is er veel meer werk dat we uitbesteden en dat gedaan kan worden door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Van dit zogenoemde Social Return on Investment (SROI) is beleid gemaakt, dat is vastgesteld door het dagelijks bestuur. In dit beleid staat hoe we SROI kunnen toepassen en monitoren.

3. Verduurzaming wagenpark en duurzame brandstoffen

Verduurzaming is een sleutelbegrip in het nieuwe wagenparkbeleid van Wetterskip. De doelstelling is helder en 'groen': in 2023 rijden we volledig fossielvrij. De eerste stappen daar naartoe zijn al gezet, met de aanschaf van elektrische auto's. Daarnaast eisen we bij de aanbesteding van werken gebruik van duurzame brandstof, zoals blauwe diesel.

4. Onderzoek naar mobiliteit

Om de CO₂-uitstoot van ons waterschap verder terug te dringen, is een verkennend onderzoek uitgevoerd naar het woon-werkverkeer van medewerkers. In het onderzoeksrapport -dat is gepresenteerd aan de directie- staan adviezen over hoe we ons duurzamer tussen huis en werk kunnen verplaatsen.

5. Uitvragen CO₂-prestatieladder bij gunning

We vragen bij de uitvoering van werken steeds vaker de certificering op de CO₂-prestatieladder uit. Dit instrument stimuleert bedrijven die meedoen aan aanbestedingen tot CO₂-reductie tijdens de gehele levensduur van een infrastructuurobject. Bijvoorbeeld door energiebesparing bij de aanleg, gebruik van duurzame materialen, levensduurverlengend onderhoud en het gebruik of zelf opwekken van duurzame energie.

6. Duurzaam grond-, weg- en waterbouw

Steeds meer collega's zijn opgeleid om de DGWW-systematiek (duurzaam grond-, weg- en waterbouw) toe te passen en een toenemend aantal projecten wordt via deze methodiek aangepakt.

WETTERSKIPPERS AAN HET WOORD

'We hebben al een aantal innovatieve en duurzame pilotprojecten gerealiseerd, zoals het nieuwe sanitatieproject Waterschoon in Sneek, het terugwinnen van cellulose uit afvalwater en de biogaslevering aan Fier en Wetsus op de rioolwaterzuivering Leeuwarden. Ik pleit ervoor om meer te 'prutsen'. Door te experimenteren leer je hoe het beter kan en kom je stapje voor stapje verder op weg naar een duurzamere wereld.'

Sybre Gerbens, senior zuiveringstechnoloog

'Duurzaamheid uitvragen in GWW-aanbestedingen is vooral een kwestie van doen. De GWW-sector schrikt er niet van terug, maar gaat volop mee in de ontwikkelingen!'

Jan Jelle Koersma, contractmanager

DRIE GELEERDE LESSEN

Er zijn dus mooie en goede stappen gezet. Maar er liggen ook nog veel kansen waarmee we onze duurzame doelen kunnen halen. Tijdens de uitvoering van het actieplan 2018 hebben we drie belangrijke lessen geleerd:

1. Breng focus aan

Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord inkopen zijn veelomvattende begrippen. Daardoor kan onduidelijkheid ontstaan over het specifieke doel dat wij willen bereiken. Als we focus aanbrengen en een duidelijk doel kiezen, kunnen we onze energie gericht en efficiënter inzetten.

2. Maak het concreet, zichtbaar en meetbaar

Door acties concreet, zichtbaar en meetbaar te maken, kunnen we resultaten verduidelijken en verantwoorden. Van resultaten leren en erop sturen.

3. Organiseer de hele keten

Het is van belang dat alle schakels in de keten goed op elkaar aansluiten. En dat opdrachtgever- en eigenaarschap van de verschillende duurzaamheids-onderwerpen goed belegd zijn. Een heldere organisatie, met heldere verantwoordelijkheden is beter in staat de doelen te bereiken.

WETTERSKIPPERS AAN HET WOORD

Het toepassen van DGWW en de tools Omgevingswijzer en Ambitieweb hebben geholpen om in het omgevingsproces van project Koehool Lauwersmeer tot een snelle focus te komen. En samen met stakeholders duurzame doelen te definiëren.'

Martin Bos, projectmanager

'De vele ontwikkelingen op het gebied van MVI maken het voor ons lastig om aan alle doelstellingen te werken. Met dit actieplan brengen we focus aan en zetten we doelstellingen om naar concrete acties en resultaten. Zo komen we vooruit!'

Kristian de Jong,
inkoopadviseur

FOCUS EN KOERS VOOR 2019 – 2020

FOCUS

Terugdringen van CO₂-uitstoot staat centraal. Onze ambitie is dat we bij elke inkoop de uitstoot van CO₂ voorkomen. Zo leveren we een bijdrage aan de energie- en klimaatneutrale ambities van onze organisatie.

KOERS

Voor het realiseren van deze ambitie hebben we onze koers uitgezet op de onderstaande vier sporen:

1. Effectief en efficiënt inzetten van beschikbare middelen

Onze beperkte tijd en middelen willen we zo effectief mogelijk inzetten. Dus kiezen we voor acties met de meeste impact.

Hoe gaan we dit doen?

- We voeren een impactanalyse uit voor maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) op productgroepen.
- We vragen het bestuur om kaders te stellen ten aanzien van duurzaamheid. Op deze manier kan er meer focus worden aangebracht in de verschillende duurzaamheidsthema's.
- We richten een kennisbank 'duurzaamheid' in met een contactpersoon per onderwerp.
- We maken een overzicht van kansrijke projecten en brengen hierin prioritering aan.

2. Zichtbare resultaten opleveren

Door resultaten te laten zien, betrekken en activeren we collega's om ook duurzaam te denken én te doen.

Hoe gaan we dit doen?

- We stellen een communicatieaanpak op in navolging van dit actieplan. Om onze duurzame ambities, acties en resultaten te delen met de hele organisatie.
- We vragen Pianoo ons vastgestelde actieplan op haar website te plaatsen en maken hierover ook een nieuwsbericht voor de website van Wetterskip.

3. Verbeteren van samenwerking in de keten

Duurzaamheid is iets van de hele organisatie. We hebben elkaar nodig om onze duurzame ambities te realiseren. Daarom zorgen we voor goede aansluiting in de hele keten, van beleid tot en met uitvoering. Zo vertalen we direct de bestuurlijke ambitie richting de ontwikkeling naar een ketenorganisatie.

Hoe gaan we dit doen?

- We gaan het actieplan op strategisch niveau presenteren. En dienen met de betrokken medewerkers een voorstel in om de uitwerking van de acties via bijvoorbeeld de opgavetafels te laten lopen. Zo creëren we opdrachtgever- en eigenaarschap.
- Is het onderwerp bij de opgavetafels belegd? Dan gaan we aan de slag met bijvoorbeeld een stappenplan waarin randvoorwaarden en doelen zijn opgenomen.

WETTERSKIPPERS AAN HET WOORD

'Het is belangrijk om als overheid bij te dragen aan het ontstaan van een circulaire economie. Er is nog een lange weg te gaan, maar met dit plan zetten we een volgende stap vooruit!'

Joost Cammeraat,
directeur waterketen en dienstverlening

'Maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering is iets van ons allemaal. Door zowel intern als met de markt de krachten te bundelen, kunnen we écht het verschil maken!'

Lianne Meijer,
inkoopcoördinator

- Projectgroepen MVI en DGWW maken samen het proces van duurzaam beleid tot duurzaam contract inzichtelijk en doen verbetervoorstellen.

4. Verkrijgen van stuurinformatie

Om continu te kunnen verbeteren, willen we weten wat wel en wat niet werkt. We gaan projectinformatie inzichtelijk maken en sturen daarop bij.

Hoe gaan we dit doen?

- We verwerken alle data uit 2018 in de MVI zelfevaluatie tool (MVI-ZET). Vervolgens maken we van het invullen van de tool een standaard processtap voor alle inkopers. Zo kunnen we met MVI-ZET onze duurzaamheidsscore continu monitoren.
- We gaan Wetterskip Fryslân certificeren voor de CO2-prestatieladder. Want wat we aan de markt vragen, moeten we ook zelf naleven.

WETTERSKIPPERS AAN HET WOORD

'We hebben maar één planeet, dus het is belangrijk om duurzaamheid te integreren in al ons handelen. Door als opdrachtgever bedrijven te stimuleren om duurzamer te ondernemen, zorgen we samen voor een betere toekomst.'

Libbe Zijlstra,
projectmanager

'MVI zie ik als een maatschappelijke plicht. Duurzaamheid eisen bij een aanbesteding is laaghangend fruit in het realiseren van onze duurzame doelen.'

Bauke Zuidema,
teamleider facilitair beheer

COLOFON

ADRESGEGEVENS

Fryslânplein 3
8914 BZ Leeuwarden
Postbus 36, 8900 AA
Leeuwarden
Telefoon 058 - 292 22 22
www.wetterskipfryslan.nl

VORMGEVING & OPMAAK

GH+0 communicatie
en creatie Leeuwarden

FOTOGRAFIE

Wetterskip Fryslân
Daniël Hartog

